



REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 8. decembar 2020.godine
Ref. br.:RK 1660/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI202/19

Podnosilac

Demir Krasniqi

Ocena ustavnosti Rešenja Vrhovnog Suda, Rev. br. 263/2019, od 26. septembra 2019.godine i Rešenja Osnovnog suda u Prištini C. 1265/2013 od 30. jula 2014. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od strane Demir Krasniqi, sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost Rešenja Vrhovnog Suda Rev. br. 263/2019, od 26. septembra 2019. godine, i Rešenja Osnovnog suda u Prištini C. 1265/2013 od 30. jula 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti Rešenja Vrhovnog suda Rev.263/2019, od 26. septembra 2019. godine, i Rešenja Osnovnog suda u Prištini C. 1265/2013 od 30. jula 2014. godine, kojima je, po navodima podnosioca zahteva, došlo do povreda njegovih prava koja su zagarantovana članom 46 [Zaštita imovine], Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), a u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 6 [Zaštita imovine] Evropske Konvencije o Zaštiti Ljudskim Prava i Osnovnih Sloboda (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim Sudom

5. Dana 11. novembra 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 12. novembra 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvete Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Artta Rama Hajrizi- (predsedavajuća), Gresa Caka-Nimani i Safet Hoxha (članovi).
7. Dana 12. novembra 2019.godine, podnosilac zahteva je podneo dodatnu dokumentaciju pred sudom.
8. Dana 4. decembra 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva KI202/19. Istog tog dana, jedna kopija zahteva je podneta i u Vrhovni Sud.
9. Dana 11. novembra 2020 godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu u punom sastavu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 28. septembra 2011. godine, podnosilac zahteva (kupac) je sklopio ugovor o kupoprodaji sa D.Zh, M.Zh, G.Zh i M.Zh, (prodavci), gde je predmet ugovora bila katastarska parcela br. 251-1, po kulturi njiva, na mestu zvanom "Selishte", u površini od 0.57,9 hektara, Katastarska Zona Preoce. Podnosilac

zahteva tvrdi da je dana 28. maja 2011. godine, na računu prodavaca, sa njegove strane, uplaćena suma od 14.000,00 evra, preko Raiffeisen banke.

11. Dana 24. maja 2013. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu pred Osnovnim Sudom u Prištini, protiv D.Zh, a radi utvrđivanja ugovora o kupoprodaji i registraciji nepokretne imovine br. 251-1 na njegovo ime, u katastarskim knjigama. U tužbi je navedeno da: *“Iako je tužilac u potpunosti platio kupoprodajnu cenu ove nepokretne imovine, tuženi i nasuprot navodima, tužiocu i dalje nije omogućio da potvrdi ugovor o ku8popeodaji, a radi registracije ove nepokretne imovine, na ime tužioca koji je od dana potpisivanja u faktičkom vlasništvu, što znači da tuženi nije omogućio tužiocu da izvrši prenos na njegovo ime, kao ni registraciju u katastarskom operatu.”*

Postupak u vezi sa predlogom za određivanje mere sigurnosti tužbenog zahteva

12. Dana 28. maja 2013. godine, podnosilac zahteva je pred Osnovnim Sudom u Prištini podneo predlog za određivanje mere sigurnosti tužbenog zahteva, od 24. maja 2013. godine, protiv D.Zh, zbog opasnosti od eksproprijacije ili promene postojećeg stanja gore navedene nepokretne imovine.
13. Dana 30. jula 2013. godine, Osnovni Sud u Prištini je, rešenjem C.1265/2013, odbio, kao neosnovan, predlog podnosioca zahteva za određivanje mere sigurnosti tužbenog zahteva, zbog toga: *“...što je u konkretnom slučaju predlagač potpisao ugovor o kupoprodaji sa protivnikom sigurnosti, i zato što je platio kupovnu cenu za spornu parcelu, protivnik sigurnosti i njegovi članovi familije: G, M, i M, su dali predlagaču ovlašćenja koja su overena pred Osnovnim Sudom u Jagodini, R. Srbija, kao vr. 2294/2012, dt. 16. mart 2012. god. i vr. 3429/2012, dt. 12. april 2012. god, gde na osnovu tih ovlašćenja, predlagač je ovlašćen odstrane vlastodavaca da raspolaže spornom parcelom, tako da u ovom konkretnom slučaju predlagač nije dovoljno potvrdio verovatnoću u sigurnosti tužbenog zahteva, što je jedan od kumulativnih razloga da se odredi mera sigurnosti u smislu odredbe člana 297 ZPP-a, ovo zbog toga što je predlagač već dobio ovlašćenje. Izuzev ovoga, u ovom konkretnom slučaju je predlog upućen samo prema D., tako da istome nedostaje pasivna legitimacija upotpunosti i zbog toga je odbijen predlog za određivanje mere sigurnosti. U pravnom leku je navedeno da nezadovoljna strana može dapodnese žalbu drugostepenoj instanci u vremenskom roku od 7 (sedam) dana.*

Postupak u vezi sa eksproprijacijom i kompenzacijom štete

14. Dana 7. februara 2014. god, na zahtev Ministarstva Sredine i Prostornog Planiranja (u daljem tekstu: MSPP), kompanija Imobilia-shpk, je izvršila procenu cene eksproprijacije sporne nepokretne imovine, gde je odredila cenu od 15 evra po metru kvadratnom, površine od 4905 m², gde je ukupna vrednost plaćanja bila 73,575.00 evra. Svrha otuđivanja od strane MSPP-a je bila realizacija projekta puta, Segment 7.3 auto puta Morina - Merdare, povezivanje sa magistralnim putem M2 i auto putem Priština - Skoplje R6. Po imovinskom listu, vlasnici sa po 1/4 dela nepokretne imovine br. 251-1, su D.Zh, M.Zh, G.zh i M.Zh.

15. Dana 29. maja 2015. godine, podnosilac zahteva je, nakon što je saznao u vezi sa procesom eksproprijacije sporne nepokretne imovine, podneo tužbu pred Osnovnim Sudom u Prištini, a protiv Ministarstva Sredine i Prostornog Planiranja, u vezi sa eksproprijacijom i kompenzacijom štete u vrednosti od 73.575,00 Evra, prouzrokovanoj zbog akta o eksproprijaciji gore navedene nepokretne imovine od strane MSPP-a.
16. Dana 13. aprila 2018. godine, Osnovni Sud u Prištini je, rešenjem C. br. 2099/15, smatrao kao povučenom tužbu podnosioca zahteva, zato što se na glavnom ročištu nisu pojavili ni podnosilac zahteva niti njegov branilac, a isti nisu obrazložili njihovo odsustvo na sednici glavnog ročišta.
17. U rešenju Osnovnog Suda C. br. 2099/15, od 13. aprila 2018. godine, se navodi da: *“Sud je odredio glavnu raspravu za 13.4.2018. godine, na koju su i tužilac i njegov zastupnik pozvani redovnim putem, a ta okolnost je potvrđena i preko zapisnika sa rasprave od 19.3.2018. godine, ali oni nisu bili prisutni, a odsustvo nisu opravdali, dok je zastupnica tuženog predložila da sud postupi prema zakonu. Budući da tužilac i njegov zastupnik nisu učestvovali na glavnoj raspravi i nisu opravdali njihovo odsustvo, sud u smislu člana 423.3 ZPP-a smatra da je isti povukao tužbu”*.
18. Dana 13. avgusta 2018. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu pred Apelacionim Sudom, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sa predlogom da Apelacioni Sud izmeni rešenje prvostepenog suda i da predmet vrati na ponovno suđenje.
19. Dana 5. februara 2019. godine, Apelacioni Sud je, u rešenju Ac. 3443/2018, odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio je rešenje Osnovnog suda u Prištini, od 13. aprila 2018., godine obrazlažući da: *“Apelacioni sud ocenjuje da je zaključak prvostepenog suda pravičan i zakonit, i da kao takav pravično sprovodi član 423.3 ZPP-a u kojem se kaže: “Ukoliko tužilac ne dolazi na glavni pretres iako je uredno pozvan smatra se da je povukao tužbu, osim kada tuženi izjavi da traži da se glavni pretres stvari vodi u odsustvu tužioca.”*
20. Jednog neodređenog dana, podnosilac zahteva je podneo zahtev za reviziju pred Vrhovnim Sudom, a protiv Rešenja Apelacionog suda Ac. br. 3443/2018, od 5. februara 2019. godine, zbog ozbiljnih povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava sa predlogom da se ožalbena rešenja ponište a da se predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno razmatranje.
21. Dana 26. septembra 2019. godine, Vrhovni Sud je Rešenjem Rev. br. 263/2019, odbio kao neosnovan zahtev za reviziju koji je bio podnet od strane podnosioca zahteva i potvrdio je oba rešenja nižestepenih sudova, obrazlažući da navodi samog podnosioca zahteva kao i njegovog branioca u vezi sa odsustvošću na glavnom ročištu za tužbeni zahtev o eksproprijaciji i kompenzaciji štete nisu bili osnovani i za iste ne postoji neki činjenični dokaz.

Navodi podnosioca zahteva

22. Podnosilac zahteva, u vezi sa odbijanjem njegovog zahteva za određivanje meresigurnosti tužbenog zahteva, navodi da: *"...kada bi bila USVOJEN zahtev za meru sigurnosti ne bi bilo mogućnosti da se podignu sredstva sa falsifikovanim ovlašćenjem, smatram da mi je, u skladu sa zakonom o eksproprijaciji, moje pravo kao FAKTIČNOG lica povređeno, zato što ja, kao zainteresovano lice, uopšte nisam bio upoznat u vezi sa otuđivanjem.*
23. Sa druge strane, u vezi sa podnošenjem tužbenog zahteva o eksproprijaciji i kompenzaciji štete, podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi povredili njegovo imovinsko pravo, zato što su: *"Odlukom o eksproprijaciji, od mene je otuđena površina imovine br. 251-1 koju sam ja kupio od D. Zh iz sela Gornje Dobrevu, SO Kosovo Polje, Organ eksproprijacije mi je od ukupne površine od 5794 m², otuđio površinu od 4905 m², gde je meni preostala površina od 889 m², cena po metru kvadratnom je bila 15 € a to je ukupno bilo 73,575 €. Ova imovina je bila još uvek na ime D. Zh M.Zh, M.Zh i G.Zh, iako je tužilac Demir Krasniqi ovu imovinu kupio pre nego što je ista bila otuđena dana 28.9.2011. god. slobodnom voljom je potpisan ugovor o kupoprodaji sa D.Zh."*
24. Dalje, podnosilac zahteva navodi da: *"Tužilac je imao ovlašćenje od prodavca da podigne sredstva od eksproprijacije... U Ministarstvu Sredine i Prostornog Planiranja, sumu sredstava od 73.575 € je falsifikovanim ovlašćenjem, podigao M. B, iako je MSPP bilo poznato da za ovu imovinu ja imam originalno ovlašćenje, MSPP to nije uzelo u obzir i popunjavanjem prijave za podizanje sredstava falsifikovanim ovlašćenjem,... Ja, kao oštećena strana, iako sam tražio da mi se izvrši plaćanje, do sada nisam naišao na razumevanje.*
25. *"Kao rezultat svega toga, podnosilac zahteva tvrdi da su redovni sudovi: "...tužbu za kompenzaciju štete odbili bez ikakvog zakonskog osnova, i time je došlo do povrede mojih prava i sloboda koja su mizagarantovana Ustavom. Pravo na imovinu – kompenzaciju je zagarantovano i međunarodnom konvencijom koja garantuje imovinu vlasnika, kao nešto što je sveto."*
26. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da usvoji njegov zahtev i da obaveže: *tuženo MSPP da na ime eksproprijacije za parcelu br. 251-1, po posedovnom listu br.218, katastarska zona Preoce, površina koja je otuđena je 4905 m² x 15 €, u ukupnoj sumi od 73.575.€, sa zakonskom kamatom od 8% od dana pravosnažnosti konačne odluke, da se obaveže tuženo MSPP da izvrši konačnu isplatu tužiocu Demir Krasniqi iz Prištine"*

Ocena prihvatljivosti zahteva

27. Sud prvo ocenjuje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovnikom o Radu.
28. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] stavovi 1. i 7. Ustava, koji predviđaju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

29. Štaviše, Sud se takođe poziva na kriterijume o prihvatljivosti, koji su određeni Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48 [Tačnost podneska] i 49 [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 (četiri) meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

30. Što se tiče ispunjenja ovih kriterijuma o prihvatljivosti, kao što je to navedeno iznad, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana i osporava neki akt javnog organa, odnosno Rešenje Vrhovnog suda Kosova Rev. Br. 263/2019 od 26. septembra 2019. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva u formalnom smislu. Podnosilac zahteva je takođe precizirao prava i osnovne slobode za koje on smatra da su povređene, kao što to zahteva član 48 Zakona i zahtev je podneo u okviru vremenskog roka koji je propisan u članu 49 Zakona.
31. Međutim, pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva takođe ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu, odnosno stavove 1 (b) i 2 pravila 39 Poslovnika o radu koji propisuju da:

1) *Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:*

[...]

(b) *ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke;*

[...]

2) *“Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.*

32. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da je osporenim rešenjima došlo do povreda njegovih prava koja su zagwarantovana članom 46 Ustava, a u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 EKLjP-a.
33. Pre svega, Sud podseća da su navodi podnosioca zahteva u vezi sa povredom gore navedenih prava, povezani sa dva seta postupaka, odnosno sa predlogom za određivanje mere sigurnosti tužbenog zahteva, podnetog dana 24. maja 2013. godine pred Osnovnim Sudom u Prištini, i podnošenjem drugog tužbenog zahteva u vezi sa eksproprijacijom i kompenzacijom štete, podnetim pred Osnovnim Sudom u Prištini, dana 29. maja 2015. godine.
34. S tim u vezi, Sud će razmotriti ustavnost i. Rešenja Osnovnog suda u Prištini [C. 1265/2013] od 30. jula 2014. godine, i ii. Rešenje Vrhovnog Suda [Rev. Br. 263/2019] od 26. septembra 2019. godine, a u vezi sa navodnim povredama člana 46 Ustava, u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 EKLjP-a, zasnivajući se na osnovu člana 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava.

(i) Što se navoda u vezi sa Rešenjem Osnovnog suda u Prištini C. Br. 1265/2013 o određivanju mere sigurnosti tužbenog zahteva

35. U vezi sa ovim navodima o **postupku za određivanje mere sigurnosti**, Sud podseća da se podnosilac zahteva žali na povredu prava na imovinu, obrazlažući da kada bi njegov predlog o određivanju mere sigurnosti bio usvojen, onda bi se izbegla mogućnost eksproprijacije ili izmene postojećeg stanja sporne nepokretne imovine od strane prodavca, kao potpisnika ugovora o kupoprodaji.
36. Sud pre svega podseća da svaki navod u zahtevu podnet od strane podnosioca zahteva traži davanje konkretnog odgovora od strane Suda, uz uslov da su podnosilac/oci ispunili proceduralne kriterijume u vezi sa prihvatljivošću, kako je to određeno u Ustavu, Zakonu i Poslovniku o Radu. Jedan od ovih kriterijuma je i iscrpljivanje pravnih sredstava. Sud podseća da su kriterijumi procene da li je ova obaveza ispunjena, dobro navedeni kako u praksi Suda tako i u praksi Evropskog Suda za Ljudska Prava (u daljem tekstu: ESLjP), u skladu sa kojom je Sud, na osnovu člana 53 [Tumačenje Odredbi Ljudskih Prava] Ustava, obavezan da tumači osnovna prava i slobode koje su zagarrantovane Ustavom.

37. S tim u vezi, Sud primećuje da je podnosilac zahteva, dana 24. maja 2013. godine, pred Osnovnim Sudom u Prištini, podneo predlog za određivanje mere sigurnosti tužbenog zahteva i taj predlog je bio odbijen od strane Osnovnog Suda rešenjem C.1265/2013, od 30. jula 2013. godine.
38. Iz spisa predmeta, Sud primećuje da je protiv rešenja Osnovnog Suda, podnosilac zahteva, u skladu sa pravim lekom suda imao pravo da podnese žalbu i to pred Apelacionim Sudom, u roku od 7 (sedam) dana od dana prijema rešenja. Međutim on nije potvrdio niti je dokazao da je on uradio tako nešto.
39. Stoga, u skladu sa načelom supsidijarnosti, Sud ne može da proceni navode ponosioca zahteva u vezi sa povredom njegovog prava na imovinu, zato što je isti izgubio mogućnost podnošenja žalbe kao i procene njegovog navoda u jednom redovnom postupku. (vidi, slično Ustavni Sud, slučaj KI41/19 podnosilac zahteva: *Ramadan Kočinaj*, Rešenje o neprihvatljivosti od 15. januara 2020. godine, stavovi 64-66, i slučajevi koji su tu citirani).
40. Princip supsidijarnosti zahteva da podnosilac iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku, kako bi se sprečila povreda Ustava, ili ako je do nje došlo, da se takva povreda Ustava ispravi. Naime, podnosilac zahteva je odgovoran kada se njegov slučaj proglasi neprihvatljivim od strane Ustavnog suda, ukoliko ne iskoristi redovne postupke ili propusti da prijavi navodne povrede u redovnom postupku (vidi, rešenje Suda u slučaju KI139/12, *Besnik Asllani*, ocena presude Vrhovnog suda PKL. br. 111/2012 od 30. novembra 2012. godine, stav 45; rešenje u slučaju br. KIO7/09, *Demë Kurbogaj* i *Besnik Kurbogaj*, ocena presude Vrhovnog suda Pkl. br. 61/07 od 24. novembra 2008. godine, stav 18; rešenje u slučaju br. KI89/15, *Fatmir Koci*, ocena presude Apelacionog suda, PAKR. br. 473/2014 od 21. novembra 2014. godine, stav 35).
41. Stoga, Sud smatra da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva efektivna pravna sredstva koja su mu bila dostupna, što se tiče navoda koji su povezani sa povredom njegovog imovinskog prava, a u vezi sa odbijanjem predloga o određivanju mere sigurnosti za tužbeni zahtev.

(ii) Što se tiče navoda u vezi sa Rešenjem Vrhovnog Suda [Rev. Br. 263/2019] od 26. Septembra 2019. godine, o eksproprijaciji i kompenzaciji štete

42. Što se tiče **postupka eksproprijacije i kompenzacije štete** Sud podseća da podnosilac zahteva takođe tvrdi i povredu njegovog prava na imovinu, i to povezuje sa činjenicom da su redovni sudovi smatrali da je njegov tužbeni zahtev, koji je podnet 29. maja 2015. godine, povučenim, zbog toga što se ni on ni njegov branilac nisu pojavili na sednici glavnog ročišta.
43. Sud pre svega podseća na sadržaj člana 46 Ustava kao i člana 1 Protokola br. 1 Konvencije, koji u vezi sa imovinskim pravom propisuju sledeće:

Član 46
[Zaštita Imovine]

1. Garantuje se pravo na imovinu.

2. *Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.*

3. *Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se ekspropriira.*
[...]

EKLjP

Protokol br. 1 Član 1 [Zaštita Imovine]

1. *Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.*

Opšta načela

44. Što se tiče prava koja su zagantovana i zaštićena članom 46. Ustava, Sud pre svega utvrđuje da stav 1. člana 46., garantuje pravo na imovinu, stav 2, člana 46 Ustava propisuje način korišćenja imovine, precizirajući jasno da je to predviđeno na osnovu zakona i u skladu sa javnim interesom i stav 3, člana 46 Ustava garantuje da se niko ne može lišiti imovine na proizvoljan način, određuje takođe i uslove pod kojima se imovina može otuđiti. (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj KI50/16, podnosilac zahteva *Veli Berisha i drugi*, Rešenje o neprihvatljivosti od 10. marta 2017. godine, stav 31).
45. Što se tiče prava koja su zagantovana i koja su zaštićena članom 1 Protokola br.1 EKLjP-a, Sud ponovo naglašava da se član 1 Protokola br. 1 EKLjP-a sastoji od tri pravila koja su različita ali i međusobno povezana: prvo pravilo izražava princip mirnog uživanja imovine; drugo pravilo se odnosi na lišavanje imovine i podvrgava ga izvesnim uslovima; i, treće pravilo, prepoznaju pravo državama da kontrolišu korišćenje imovine u skladu sa opštim interesom, primenjujući one zakone koje smatraju potrebnim za tu svrhu. (vidi *mutatis mutandis*, slučajeve ESLjP-a: *Sporrong i Lonnrot protiv Švedske*, Presuda od 23. septembra 1982. godine, žalba br. 7151/75; 7152/75, stav 61; *James, Wells i Lee protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, žalbe br. 25119/09, 57715/09 i 57877/09, 18. septembar 2012. godine; *Sargsyan protiv Azerbejdžana*, žalba br. 40167/06, 16. jun 2015. godine; i *Belane Nagy protiv Mađarske*, žalba br. 53080/13, od 13. decembra 2016. godine).
46. Sud podseća da ova tri pravila ipak nisu "različita" u smislu da nisu povezana. Drugo i treće pravilo se odnose na pojedine slučajeve mešanja u pravo na mirno uživanje imovine i trebaju biti tumačena u svetlu opšteg principa izraženog u prvom pravilu. (vidi, *mutatis mutandis*, Presuda ESLjP-a od 21. februara 1986. godine, *James i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 8793/79, stav 37).
47. Što se tiče prvog pravila, ESLjP je kontinuirano utvrđivao da je koncept "imovine" koji je i deo prvog dela člana 1 Protokola br. 1 EKLjP-a jedan autonomni koncept, koji uključuje kako "postojeću imovinu" tako i navodnu

imovinu, u vezi sa kojima neki podnosilac zahteva može da argumentuje kako on ili ona imaju u najmanju ruku neka "legitimna očekivanja". "Imovina" u skladu sa ovim konceptom uključuje i prava "*in rem*" i "*in personam*", kao što je to nepokretna, pokretna imovina kao i drugi imovinski interesi.

48. Autonomni koncept "imovine" u smislu člana 1 Protokola br. 1 EKLJP-a je nezavisan od obične formalne klasifikacije u domaćem zakonodavstvu i nije ograničen na imovinu fizičkih dobara: neka prava kao i neki drugi interesi koji čine "sredstva" se takođe mogu smatrati kao da su "imovinska prava", i samim tim kao "imovina" za svrhu ove odredbe. Pitanje koje se treba razmotriti u svakom slučaju posebno je to da li su okolnosti slučaja, uzeti u celini, pružili podnosiocu zahteva neko pravo sa suštinskim interesom koje je zaštićeno u članu 1 Protokola br. 1 EKLJP-a (vidi, *Depalle protiv Francuske* [VV], stav 62; *Anheuser-Busch Inc. protiv Portugalije* [VV], stav 63; *Öneryıldız protiv Turske* [VV], stav 124; *Broniowski protiv Poljske* [VV], stav 129; *Beyeler protiv Italije* [VV], stav 100; *Iatridis protiv Grčke* [VV], stav 54; *Centro Europa 7 SRL i di Stefano protiv Italije* [VV], stav 171; *Fabris protiv Francuske* [VV], stav 49 i 51; *Parrillo protiv Italije* [VV], stav 211; *Béláné Nagy protiv Mađarske* [VV], stav 76).

a) Legitimna očekivanja

49. Koncept "imovine" kao i "legitimnih očekivanja" ima jedno centralno mesto u tumačenju imovinskih prava koja su zagantovana EKLJP-om, i koja su dalje razvijena sudskom praksom ESLJP-a. Sa druge strane, "legitimna očekivanja mogu da rezultiraju imovinom". Iako se član 1 Protokola br. 1 EKLJP-a primenjuje samo za postojeću imovinu nekog lica i ne stvara prava na dobijanje te imovine. U određenim okolnostima, neko "legitimno očekivanje" za dobijanje neke imovine može takođe da uživa i zaštitu člana 1 Protokola br. 1 EKLJP-a. (Vidi, Presuda ESLJP-a od 13. decembra 2016. godine, *Béláné Nagy protiv Mađarske*, br. 53080/13, stav 73 i 75, Presuda ESLJP-a od 22. juna 2004. godine, *Broniowski protiv Poljske*, br. 34443/96 stav 129).
50. Na način da bi neko "očekivanje" moglo da bude "legitimno", isto treba da bude neke konkretnije prirode umesto da je samo neka nada kao i da se zasniva na zakonskoj odredbi ili na nekom pravnom aktu kao što je sudska odluka, koja predstavlja neki interes za navedenu imovinu (vidi, *Kopecký protiv Slovačke* [VV], stavovi 49-50; *Centro Europa 7 S.R.L. i di Stefano protiv Italije* [VV], stav 173; *Saghinadze i drugi protiv Gruzije*, stav 103; *Ceni protiv Italije*, stav 39; i *Béláné Nagy protiv Mađarske* [VV], stav 75). U suprotnom, za nikakvo "legitimno očekivanje" se ne može reći da se rađa kada postoji neki sporazum u vezi sa tumačenjem i pravilnom primenom domaćeg zakonodavstva i kada se zahteva podnosioca zahteva nakon toga odbiju od strane nacionalnih sudova (vidi, *Anheuser-Busch Inc. protiv Portugalije* [VV], stav 65; *Centro Europa 7 SRL i di Stefano protiv Italije* [VV], stav 173; *Béláné Nagy protiv Mađarske* [VV], stav 75; *Karachalios protiv Grčke* (odluka), stav 46; *Radomilja i drugi protiv Hrvatske* [VV], stav 149).

Primena opštih načela u okolnostima ovog konkretnog slučaja

51. Sud, na osnovu opštih načela prava na imovinu i nakon što je analizirao navode podnosioca zahteva u vezi sa povredama ovog prava, ocenjuje da se gore navedena načela ne mogu primeniti u slučaju podnosioca zahteva zbog sledećih razloga.
52. Pre svega, pre nego što dođe do nekog zaključka, Sud će se pozvati na relevantne delove osporenog Rešenja, i primećuje da je Vrhovni Sud dao odgovore na navode podnosioca zahteva, kao što je to navedeno ispod:

“Vrhovni sud Kosova je razmotrio navode tužioca u reviziji da zbog bolesti tužilac nije mogao da prisustvuje raspravi jer je bio na lečenju u SAD-u, ali takve navode sud tretira kao neosnovane jer je isti imao svog zastupnika Shefkija Sylu. Advokata iz Prištine, koji je takođe redovim putem bio pozvan, ali nije odgovorio na poziv suda. Ujedno ovaj sud nije mogao da prihvati kao osnovan ni navod u reviziji da je dotičnog dana i zastupnik tužioca bio u hitnoj pomoći i da nije mogao da se pojavi na raspravi, jer takvi navodi nisu argumentovani nijednim dokazom prema priloženim spisima predmeta. S druge strane, stranka koja tuži je mogla, u smislu člana 130.2 ZPP-a da podnese predlog za vraćanje u ranije stanje, u određenom roku, a što nije uradila, i takav predlog se ne nalazi u spisima predmeta, s toga, takvi navodi stranke koja tuži, ovaj sud smatra neosnovan.”

53. Na osnovu gore navedenog, Sud primećuje da se odgovor Vrhovnog Suda tiče razloga zašto se tužbeni zahtev koji je podnet 29. maja 2015. godine pred Osnovnim Sudom u Prištini, smatra kao da je povučen od strane podnosioca zahteva. Sa ove tačke gledišta, Sud primećuje da je predmet spora od strane podnosioca zahteva, a pred redovnim sudovima, odnosno pred Aplecionim Sudom i pred Vrhovnim Sudom bilo “povlačenje tužbenog zahteva” a ne i osnov tužbenog zahteva gde je kao predmet razmatranja bilo pitanje eksproprijacije sporne nepokretne imovine od strane MSPP-a (tuženo) kao i kompenzacije štete od potonjeg .
54. Na osnovu navedenog iznad, Sud zaključuje da u okolnostima ovog konkretnog slučaja, mi se ovde ne bavimo nekim imovinskim pravom koje je dobijeno nekon pravosnažnom sudskom odlukom niti se bavimo legitimnim očekivanjima, jer podnosilac zahteva nema neko izvršno pravo, kojim potvrđuje i dokazuje da je utvrđeno njegovo imovinsko pravo nad navedenom spornom nepokretnom imovinom. (vidi, slično, ESLjP slučaj *Kopecký protiv Slovačke* [VV], načelo predstavljeno u stavu 52). U ovim okolnostima podnosilac zahteva ne može da tvrdi neku povredu njegovih imovinskih prava, sve dok su redovni sudovi, u njegovom slučaju, samo razmatrali proceduralne aspekte tužbenog zahteva a ne i meritum slučaja, gde bi se mogla doneti odluka u vezi sa 1) procesom eksproprijacije sporne nepokretne imovine, kao i 2) kompenzacijom štete od strane MSPP-a.
55. Sud dalje naglašava da je podnosilac zahteva samo nezadovoljan rezultatom postupka od strane redovnih sudova, stoga, njegovo nezadovoljstvo, samo po sebi, ne može proizvesti argumetovanu tvrdnju u vezi sa povredama osnovnih

prava i sloboda koje su zagarantovane Ustavom. (vidi, slučaj ESLjP-a *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, Presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).

56. S tim u vezi, Sud smatra da su navodi podnosioca zahteva u vezi sa povredama njegovog prava na imovinu očigledno neosnovani na osnovu gore navedenih razloga.
57. Kao zaključak, a u vezi sa tvrdnjama koje se tiču povrede prava koja su zagarantovana članom 46 Ustava i članom 1 Protokola br. 1 EKLjP-a, od strane javnih organa, Sud zaključuje da se zahtev:
 - i. u vezi sa postupkom za određivanje mere sigurnosti tužbenog zahteva, proglasi neprihvatljivim, zbog neiscrpljenja efektivnih pravnih sredstava, a u skladu sa zahtevima iz člana 113.7 Ustava, članom 47.2 Zakona kao i pravilom 39 (1) (b) Poslovnika o Radu;
 - ii. u vezi sa postupkom podnošenjem tužbenog zahteva za eksproprijaciju i kompenzaciju imovine, takođe se proglašava neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika o Radu, zato što podnositelj zahteva nije dovoljno potkrepio svoje tvrdnje u vezi sa povredom njegovih prava na imovinu.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 39 (1) (b), 39 (2), kao i 59 (2) Poslovnika o Radu, dana 11. novembra 2020. godine jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvete Gerxhaliu-Krasniqi



Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi